

PL-x nr.2/2020

PROIECT DE LEGE privind modificarea și completarea Legii nr.115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali

Nr. crt.	Legea nr.115/2015	PL-x nr. 2/2020	Amendamente USR	Observații
1.	<p>ART. 18</p> <p>(1) Până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului, pe baza actului de identitate, înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv.</p> <p>...</p> <p>(4) În ziua votării, președintele biroului electoral al secției de votare înscrie în lista electorală suplimentară, în condițiile prevăzute la art. 85 alin. (2)-(4), persoanele prevăzute la alin. (1) care nu au solicitat înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință.</p> <p>(5) Președintele biroului electoral al secției de votare înscrie în lista electorală suplimentară, în condițiile prevăzute de art. 85 alin. (2)-(4), persoanele omise din lista electorală permanentă, care se prezintă la vot.</p>	<p>1. După alineatul (4) al articolului 18 se introduce un nou alineat, cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) Persoanele care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală cu mai puțin de 90 de zile înaintea datei scrutinului își vor putea exercita dreptul de vot doar în comuna, orașul, municipiul sau subdiviziunea administrativ-teritorială a municipiului în care au avut reședința sau domiciliul stabilit anterior celor 90 de zile. În acest caz, cetățenii vor vota pe lista suplimentară.”</p>	Se elimină.	<p>O astfel de restricție nu poate fi justificată de fenomenul “turismului electoral” în condițiile în care sistemul electronic de verificare exclude votul multiplu. De altfel, diferențe semnificative în numărul „vizelor de flotant” înregistrate în anul electoral 2016 față de anul anterior au fost înregistrate în doar 24 de comune, cu un total de 20.000 locuitori.</p> <p>Principalul efect va fi acela că un număr foarte mare de cetățeni, studenți, tineri în general, nu vor putea vota la alegerile locale</p> <p>Norma propusă reprezintă o restricție, bazată pe o presupusă re-credință a alegătorului, care goleşte de conținut dreptul fundamental de a alege, prin aceea că cetățenii care intră sub incidența normei vor fi reprezentați într-o localitate în care nu mai locuiesc și pentru care alegerea aleșilor locali nu mai prezintă interes.</p> <p>Totodată, textul propus intră în contradicție cu alte prevederi ale legii, potrivit cărora alegătorii cu reședință pot solicita primarului înscrierea în Registrul Electoral cu</p>

				până la 45 de zile înaintea alegerilor, să poată vota pe liste permanente în circumscripția respectivă.
2.	ART. 39 (2) Biroul Electoral Central acreditează, la propunerea Ministerului Afacerilor Externe, observatorii străini, precum și delegații mass-mediei străini și soluționează contestațiile cu privire la acreditarea sau refuzul acreditării de către biroul electoral de circumscripție județeană sau a municipiului București a observatorilor interni.	Nemodificat.	La articolul 39, alineatul (2) se abrogă.	Pentru corelare cu amendamentul formulat la pct.5 cu privire la modalitatea de acreditare a observatorilor interni și internaționali.
3.	ART. 49 (2) Pentru fiecare candidat la funcția de primar și de președinte al consiliului județean și listă de candidați pentru consiliul local și pentru consiliul județean, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 1% din numărul total al alegătorilor înscrși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, <u>dar nu mai puțin de 100 în cazul comunelor, de 500 în cazul localităților urbane de rangul II și III și de 1.000 în cazul județelor, municipiului București, sectoarelor municipiului București și localităților urbane de rangul I.</u>	Nemodificat. 5. După alineatul (2) al articolului 49 se introduce un nou alineat (3), cu următorul cuprins:	Alineatul (2) al articolului 49 se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Pentru fiecare candidat la funcția de primar și de președinte al consiliului județean și listă de candidați pentru consiliul local și pentru consiliul județean, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 0,5% din numărul total al alegătorilor înscrși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează.”	Propunem diminuarea procentului de semnături necesare pentru ca un candidat independent, un partid politic sau o alianță de partide să poată candida în alegeri. În acest context, propunem ca procentul de 1%, cât prevede legea în acest moment, să scadă la 0,5% din numărul de alegători înregistrați în circumscripția respectivă. Barierele legislative care stau în calea participării cetățenilor la viața politică în România sunt unele dintre cele mai mari din Uniunea Europeană. Deși cetățenii României își doresc implicarea în politică și reîmprospătarea clasei politice, actuala legislație face acest demers foarte greu de realizat. Numărul de semnături cerute pentru înscrierea candidaturilor (1% din numărul celor înscrși în registrul electoral) este una dintre principalele piedici.

		„(3) Prin excepție de la prevederile alin.(2), în cazul comunelor cu mai puțin de 500 de locuitori, pentru fiecare candidat la funcția de primar și listă de candidați pentru consiliul local și pentru consiliul județean, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 10% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează.”		Strângerea unui număr minim de semnături dovedește că un candidat independent, un partid sau o alianță de partide are o anumită relevanță în comunitate. Atunci când numărul de semnături este prea mare, aceasta se transformă într-o veritabilă barieră în calea candidaților independenți și a partidelor.
4.	ART. 50 (1) Candidații independenți pentru funcția de consilier trebuie să fie susținuți de minimum 1% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, <u>dar nu mai puțin de 100 în cazul comunelor, de 500 în cazul localităților urbane de rangul II și III și de 1.000 în cazul județelor, municipiului București, sectoarelor municipiului București și localităților urbane de rangul I.</u> (2) Pentru funcția de primar, candidații independenți trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 1% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, <u>dar nu mai puțin de 100 în cazul comunelor, 500 în cazul orașelor, 1.000 în cazul municipiilor și sectoarelor municipiului București, precum și în cazul municipiului București.</u> Candidații		La articolul 50, alineatele (1) și (2) se modifică și va avea următorul cuprins: „(1) Candidații independenți pentru funcția de consilier trebuie să fie susținuți de minimum 0,5% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează. (2) Pentru funcția de primar, candidații independenți trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 0,5% din numărul total al	Amendamentul se referă la candidații independenți, iar soluția este similară situației expuse la punctul anterior.

	<p>independenți pentru funcția de președinte al consiliului județean trebuie să prezinte o listă de susținători, care să cuprindă minimum 1% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, <u>dar nu mai puțin de 2.000.</u></p>	<p>6. La articolul 50, după alineatul (2) se introduce un nou alineat (2¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și (2) pentru comunele cu mai puțin de 500 de locuitori, pentru funcția de consilier și pentru funcția de primar candidații independenți trebuie să fie susținuți de minimum 10% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează.”</p>	<p>alegătorilor înscriși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează.”</p>	
5.	<p>ART. 83</p> <p>(2) La desfășurarea operațiunilor de votare pot asista observatori străini și observatori interni, acreditați în acest scop.</p> <p>(3) Pot fi acreditați ca observatori interni reprezentanți ai organizațiilor</p>		<p>La articolul 83, alineatele (2), (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) La toate operațiunile efectuate de birourile electorale ale secțiilor de votare pot asista - în afara membrilor acestora, a operatorilor de calculator și a persoanelor însărcinate cu menținerea ordinii - candidații, persoanele acreditate, definite conform art.89 alin.(2) din Legea nr.208/2015, cu modificările și completările ulterioare, reprezentanții Autorității Electorale Permanente și membrii birourilor electorale ierarhic superioare. Nicio altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de votare mai mult decât timpul necesar pentru votare.</p> <p>(3) Acreditarea observatorilor interni și internaționali se face conform art. 89 din</p>	<p>Procedura de acreditare a observatorilor interni și internaționali reglementată de Legea nr.115/2015 este una foarte greoaie, inclusiv la alegerile europarlamentare atât observatorii cât și membrii birourilor electorale și-au manifestat nemulțumirea față de această procedură.</p> <p>Prin amendamentul propus se are în vedere eliminarea acestor neajunsuri, acreditarea observatorilor interni și internaționali urmând a se realiza conform art.89 din Legea nr.208/2015, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Pentru corelarea cu celelalte prevederi ale Legii nr.115/2015, este necesară abrogarea art.39 alin.(2), a</p>

	<p>neguvernamentale care au ca unic scop apărarea drepturilor omului și sunt legal constituite. Persoanele desemnate de aceste organizații nu pot fi membri ai vreunui partid politic.</p> <p>(4) Acreditarea observatorilor interni poate fi contestată la Biroul Electoral Central.</p> <p>(5) În afara membrilor biroului electoral al secției de votare, operatorilor de calculator ai biroului electoral al secției de votare, candidaților, persoanelor acreditate potrivit legii, precum și reprezentanților mass-mediei români și străini, nicio altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot mai mult decât timpul necesar pentru votare.</p>		<p>Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>(4) Pot fi desemnați ca observatori interni reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale care au ca scop apărarea drepturilor omului și sunt legal constituite cu cel puțin șase luni înaintea datei alegerilor. Persoanele desemnate de aceste organizații trebuie să fie cetățeni cu drept de vot și nu pot fi membri ai vreunui partid politic.”</p> <p>La articolul 83, alineatul (5) se abrogă.</p>	<p>art.128 și a art.129 din această lege, amendamentele regăsindu-se în mod corespunzător la pct.1, pct.9 și pct.10.</p>
<p>6.</p>	<p>ART. 85</p> <p>(4) În baza rezultatelor generate de Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, a comunicărilor efectuate prin intermediul acestuia și a verificării actului de identitate, președintele biroului electoral al secției de votare:</p> <p>d) înscrisă în lista electorală suplimentară persoana care s-a prezentat la vot, este omisă din lista electorală permanentă, are domiciliul în raza teritorială a secției de votare respective și nu face parte dintre persoanele prevăzute la art.18 alin.(1); în cazul în care persoana omisă este înscrisă în lista electorală permanentă existentă la altă secție de votare, președintele biroului</p>		<p>1. La articolul 85, alineatul (4), litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„d) înscrisă în lista electorală suplimentară persoana care s-a prezentat la vot, este omisă din lista electorală permanentă, are domiciliul sau reședința în raza teritorială a secției de votare respective și nu face parte dintre persoanele prevăzute la art.18 alin.(1); în cazul în care persoana omisă este înscrisă în lista electorală permanentă existentă la altă secție de votare, președintele biroului</p>	<p>Este necesar acest amendament pentru clarificarea faptului că nu este îngăduit dreptul de vot cetățenilor care au reședința în raza teritorială a secției de votare respective. Sistemul SIMPV se asigură, la fel ca în 2016, că nu poate exista vot multiplu, la fel ca în cazul cetățenilor cu schimbări recente de domiciliu care votează pe liste suplimentare la noua adresă de domiciliu.</p> <p>Completarea vizează coroborarea cu dispozițiile art.3 alin.3 din Legea nr.115/2015 care acordă posibilitatea alegătorului de a vota la adresa de domiciliu sau de reședință.</p>

	electoral al acelei secții de votare va fi notificat de către sistemul informatic în acest sens și va radia persoana respectivă din lista electorală permanentă; după ce alegătorul semnează în lista electorală suplimentară îi încredințează buletinele de vot și ștampila cu mențiunea "VOTAT";		electoral al acelei secții de votare va fi notificat de către sistemul informatic în acest sens și va radia persoana respectivă din lista electorală permanentă; după ce alegătorul semnează în lista electorală suplimentară îi încredințează buletinele de vot și ștampila cu mențiunea "VOTAT";	
7.	<p>ART. 101¹</p> <p>(1) Pentru funcția de președinte al consiliului județean, centralizarea voturilor se face de biroul electoral de circumscripție județeană.</p> <p>(2) Este declarat ales președinte al consiliului județean candidatul care a întrunit cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.</p> <p>(3) În caz de egalitate se va organiza un nou tur de scrutin la două săptămâni de la primul tur, la care vor participa numai candidații care se află în această situație.</p>	Nemodificat.	<p>Articolul 101¹ se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art.101¹. - (1) Pentru funcția de președinte al consiliului județean, centralizarea voturilor se face de biroul electoral de circumscripție.</p> <p>(2) Este declarat ales președinte al consiliului județean candidatul care a întrunit majoritatea de jumătate plus unu din voturile valabil exprimate.</p> <p>(3) Dacă niciunul dintre candidați nu a obținut majoritatea de jumătate plus unu din voturile valabil exprimate, fapt care se va consemna în procesul-verbal încheiat de biroul electoral de circumscripție, se organizează un al doilea tur de scrutin.</p> <p>(4) Un al doilea tur de scrutin se organizează și în caz de balotaj între candidații la funcția de președinte al consiliului județean aflați în această situație.</p> <p>(5) La al doilea tur de scrutin participă numai candidații clasati pe primele două locuri, în funcție de cel mai mare număr de voturi valabil exprimate obținute, respectiv candidații aflați în situație de balotaj.</p> <p>(6) Al doilea tur de scrutin are loc la două săptămâni de la primul tur.</p>	<p>Amendamentul susține revenirea la organizarea alegerilor pentru funcția de președinte a consiliului județean în 2 tururi de scrutin. În cel de al doilea tur, s-ar califica candidații care au ocupat primele două poziții în primul tur, cu excepția situației în care unul dintre aceștia a obținut deja mai mult de 50% dintre voturi. Astfel, se creează un proces în urma căruia președinții consiliului județean aleși devin cu adevărat reprezentativi, deoarece ar avea susținerea a mai mult de jumătate dintre votanții activi ai respectivei comunități și, prin urmare, ar dobândi legitimitatea democratică ce le permite să ia decizii în numele întregii comunități.</p> <p>Un sistem de vot ar trebui să modereze tensiunile existente în societate. Actualul sistem nu face decât să întărească aceste tensiuni dat fiind că:</p> <p>pune presiune pe alegător să voteze nu cu candidatul pe care în consideră ca fiind cel mai potrivit să-l reprezinte, ci cu candidatul care ar avea șanse mai mari să câștige; descurajează participarea la vot și neîncrederea în sistemul electoral - legea valorifică prezenta mică la vot a</p>

			(7) În al doilea tur de scrutin este declarat ales președinte consiliu județean candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.”	<p>electoratului și, astfel, nu se asigură diversitatea întrucât sunt favoritele doar partidele mari. Este ales președinte al consiliului județean candidatul care întrunește cel mai mare număr de voturi și nu cel care primește majoritatea voturilor exprimate, așa cum a prevăzut legea până la alegerile locale din anul 2016. Legitimitatea și reprezentativitatea președinților consiliilor județene sunt contestabile, cu atât mai mult în condițiile unei prezențe generale de sub 50% din alegători. Revenirea la alegerea președinților consiliului județean în două tururi de scrutin este legal posibilă, chiar dacă a mai rămas mai puțin de un an până la alegeri, întrucât Comisia de la Veneția și Curtea Constituțională permit acest lucru, dacă modificările aduse legii electorale largesc și nu restrâng drepturile electorale înscrise în Constituție.</p> <p>La toate aceste motive, adăugăm și principiul egalității de tratament al aleșilor locali, raportat la textul de lege deja propus pentru alegerea primarilor în două tururi de scrutin, astfel încât să evităm discriminarea dintre cele două categorii.</p>
8.	<p>ART. 102</p> <p>În cazul în care situația de balotaj intervine între 2 candidați la funcția de <u>primar</u> sau de <u>președinte al consiliului județean</u>, între care urmează să se desfășoare turul al doilea de scrutin, iar unul</p>	<p>8. Articolul 102 se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>„Art.102. - (1) În cazul în care unul dintre candidații la funcția de <u>primar</u> sau de <u>președinte al consiliului județean</u>, între care urmează să se desfășoare turul al doilea de scrutin, decedează, renunță sau nu mai îndeplinește condițiile</p>	<p>Articolul 102 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art.102. - În cazul în care unul dintre candidații la funcția de primar sau de președinte al consiliului județean, între care urmează să se desfășoare turul al doilea de scrutin, decedează, renunță sau nu mai</p>	<p>La alin.(2) propus nu este îndeplinită condiția esențială – majoritatea de jumătate plus unu din voturile valabil exprimate, indiferent dacă există sau nu o situație de balotaj. Fără această majoritate nu este posibilă declararea unui candidat câștigător.</p>

	dintre aceștia decedează, renunță sau nu mai îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru a fi ales, nu vor mai avea loc alegeri , biroul electoral de circumscripție declarându-l primar sau, după caz, președinte al consiliului județean pe celălalt candidat.	prevăzute de lege pentru a fi ales, la turul al doilea de scrutin va participa candidatul situat pe locul următor . (2) Dacă situațiile prevăzute la alin.(1) se produc în cazul unuia dintre candidații aflați în situația de balotaj , nu vor mai avea loc alegeri , biroul electoral de circumscripție declarându-l <u>primar</u> pe celălalt candidat.”	îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru a fi ales, la turul al doilea de scrutin va participa candidatul situat pe locul următor.”	
9.	ART. 128 Birourile electorale de circumscripție județeană și a municipiului București îi acreditează ca observatori interni numai pe cetățenii cu drept de vot împuterniciți de o organizație neguvernamentală care are ca obiect de activitate apărarea drepturilor omului, înființată legal cu cel puțin 6 luni înaintea începerii campaniei electorale.		Art. 128 se abrogă.	Pentru corelare cu amendamentul formulat la pct.5 cu privire la modalitatea de acreditare a observatorilor interni și internaționali.
10.	ART. 129 Persoanele desemnate ca observatori interni nu pot fi membri ai unui partid politic; acreditarea se acordă pentru toate secțiile de votare de pe raza circumscripției electorale județene sau a municipiului București, numai la cererea organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 128, însoțită de declarația scrisă a fiecărui observator că va respecta condițiile de acreditare; declarația se dă pe propria răspundere și constituie act de drept public, cu toate consecințele prevăzute de lege; condițiile acreditării sunt cele prevăzute la art. 121 alin. (3) și sunt menționate în actul de acreditare.		Art. 129 se abrogă.	Pentru corelare cu amendamentul formulat la pct.5 cu privire la modalitatea de acreditare a observatorilor interni și internaționali.